

כיצד אצל להציוג עם סקפים¹

עודד לבנה²

★ השקפים נועדו כדי להפגין את ידענותכם ובקיאותכם, ולא כדי שהאחרים יבינו אתכם.

★ חסכו במקום: צמצמו רווחים, הקטינו אותיות, צופפו שורות, שיתאמצו! זכרו: חסכו ואמצו!

★ כשאתם מניחים על המקרן שקף גדוש במיוחד, זה הזמן להפגין כושר גופני מעולה - חשפו את כולו בבת-אחת, הזיזו אותו, הסתירו את המקרן לרגע בגופכם, העירו הערות המתייחסות לשקפים אחרים, הסתירו את המסך.

★ כתב שאינו קריא מספק אתגר אינטלקטואלי.

★ טבלאות של מספרים הן הכלי המדויק ביותר. לכן אפשר לוותר על כל המחשה גרפית. אגב, מומלץ להרבות בספרות, בייחוד אחרי הנקודה העשרונית.

★ כשאתם מציגים טבלה, או אם בכל זאת החלטתם להשתמש בדיאגרמה - כבדו את תבונתם של מאזיניכם ואל תסבירו אותה. הדיאגרמה צריכה לדבר בעד עצמה, ועליה לעשות זאת באותיות של טל ומטר (קטנות ככל האפשר), ובכלל עדיף בלי הסברים, רק פנטומימה.

★ הדיאגרמה הברורה ביותר בנויה מנקודות מדויקות על מערכת צירים, ללא כל תוספות. אין צורך לחזור על שום צורה אחרת להצגת הנתונים.

★ ראש ענף כושר קרבי וסיירות במקצ"ר ממליץ ליישר את ההסברים שבכל זאת כתבתם לפי האלכסון הכי פחות נוח. התעמלות של שרירי הצוואר והעורף מסייעת לשמירת הריכוז.

★ כשאתם מציגים נתונים, רצוי להשתמש ביחידות מקוריות או איזוטוריות - אין דבר מרתק יותר מטבלה המשווה רווחים חלקי שטח מפעל, כאשר חלק מהנתונים בטבלה מנוסח ביחידות של דרכמות לאמה רבועה, חלק אחר בראנדים לפרסק רבוע והשאר בפפינג לאנגסטרם רבוע.

★ צבעים נועדו למשחקי ילדים. שקף לאנשים בוגרים ורציניים יהיה שחור על גבי לבן.

★ אם אתם רוצים בכל זאת להשתמש בצבעים, זכרו שהקיצוץ פויה לחזור אפנת צבעי הגלידה - הקפידו לכתוב בצבעים בהירים שכמעט אינם נראים. הצהוב מומלץ במיוחד.

★ אל תקראו את השקף המונח על המטול. המאזינים המוכשרים יכולים לקרוא בזמן שאתם מדברים ובכך להכפיל את הספק הלמידה. כך ירוויחו גם אימון מצוין בחלוקת קשב.

★ אינכם יודעים כמה זמן יידרש להצגת השקפים, וגם אין זה חשוב. לכל היותר תחליטו, בזמן ההרצאה, לוותר על ההמשך או לקצרו.

★ תנו למאזיניכם את הכבוד להיות הראשונים ששומעים את ההרצאה. בעיקר, אל תרצו הרצאת ניסיון על מנת לקבל משוב.

★ שימוש במונחים טכניים ובצורת ביטוי אזוטריים מוסיפים נופך מרשים של מקצוענות ומשרים על השומעים את אווירת המקצוע.

★ די להזכיר כל רעיון וכל מונח פעם אחת ויחידה, כמו שאין מזינים למחשב אותו נתון פעמיים. כלל זה נכון בייחוד לגבי מושגים שהסברתם נמשכת זמן רב.

★ אם אין לכם ניסוח ברור - אל תתאמצו; הערפול תורם לכלליות ומסייע לשחרור מתחים, והוא נוח יותר מהדיוק.

★ אתם יכולים לתת לשקף לעבוד בשבילכם ואתם עצמכם אינכם צריכים לטרוח כמעט.

★ אם אתם מצביעים על השקף בפנס לייזר - אינכם צריכים לדאוג לגבי יציבות כתם האור; חדשנותו של הציוז מרשימה דיה.

★ כשיש בחדר מנורות הקרובות למקרן השקפים ומאירות באור חזק המתחרה במקרן על עיני הצופים - זוהי תחרות בונה והריכוז של מאזיניכם עולה כשהם מתאמצים להתמקד במסך.

★ החלפת שקפים מהירה, לפני שהמאזינים הספיקו להבין עד הסוף על מה בכלל מדובר בשקף (או על מה מדבר המרצה), מעידה על מיומנות גבוהה ועל טכניקת שקפים-מקרן מעולה. הרושם החזק ביותר נוצר כשהמרצה מגיע לדרגת "מכונת שקפים" (דאן 5).

1. גרסה קודמת של המאמר פורסמה ב"קתדרון", בטאון המרכז לקידום ההוראה של הטכניון. הפרסום כאן ברשות ראש המרכז.
2. עודד לבנה היה בזמן כתיבת המאמר עוזר הוראה בפקולטה למתמטיקה בטכניון, כיום הוא איש מחשבים.